

**EN PARAPLYBETEGNELSE
VILLE KUNNE VÆRE
*SOCIALSEMIOTISK
ETNOGRAFI***

**ET METODOLOGISK TILBAGEBLIK
PÅ TI ÅR MED *TEGN PÅ SPROG.***

DADI-SEMINAR

11. JUNI 2018

HELLE PIA LAURSEN

METODOLOGISKE OVERVEJELSER

Ikke alene metoder, men også

- Sammenhænge mellem teori og metode**
- Processer, der rummer vejen ind i projektet samt tilrettelæggelse, analyse, løbende justeringer og formidling.**

EN PARAPLYBETEGNELSE VILLE KUNNE VÆRE *SOCIALSEMIOTISK* *ETNOGRAFI*

Ganske kort om *Tegn på sprog* – baggrund og fakta

Etnografi og socialsemiotik

**Teoretiske og analytiske bevægelser –
videnskabelig formidling**

**Praksisrettet formidling - almengørelse og
levendegørelse**

IND I PROJEKTET – 2006-2008

Meget fokus på børns læsning – og ikke mindst ‘den tosprogede elevs’.

Meget lidt viden om de faktiske processer, der er involveret i skriftsprogstilegnelse, når der er flere sprog involveret.

Og dermed også meget lidt viden om, hvordan man i den pædagogiske praksis kan skabe rammer om de processer, der kan styrke børnenes skriftsprogstilegnelse og faglige læring.

TEGN PÅ SPROG – FAKTA

Et 10-årigt studie (2008-2018), der følger fem flersprogede klasserum (0.-9. klasse) i fem forskellige kommuner i et literacy- og sprogligt diversitetsperspektiv.

Til hver klasse er knyttet en forskningsmedarbejder fra den lokale professionshøjskole (Birgit Orluf, Line Møller Daugaard, Lone Wulff, Uffe Ladegaard, Winnie Østergaard) og to-tre lærere. Helle Pia Laursen er forskningsleder.

En række eksternt tilknyttede forskere (Anne Pitkänen-Huhta, Lars Holm, Lise Kulbrandstad, Mette Buchardt, Monica Axelsson) og videnskabelige assistenter (Kirsten Kolstrup, Liv Fabrin, Naja Dahlstrup Mogensen) har også bidraget til projektet.

Et samarbejde mellem fem kommuner (Aalborg, Aarhus, Vejle, Odense, København), fire UC'er (UCN, VIA, UCL, UCC) samt et universitet (DPU/AU). Støttet af UVM.

Data indsamles dels gennem ca. to årlige forskergenererede dataindsamlingsaktiviteter og dels gennem to årlige interventionsforløb i hver klasse.

DET ETNOGRAFISKE

- afsæt i praksisperspektivet i New Literacy Studies blik på literacy (Street 1984; Barton & Hamilton 1998; Baynham 1995; Collins & Blot 2003; Prinsloo & Breier 1996)
- med interesse for deltagernes forskellige fortolkninger og forståelser af literacy

MEN

- også med en distance til denne traditions berøringsangst for læringsprocesser
- og dermed et behov for at finde en anden 'orienting theory' (White 1984) ("orienting in the sense that it indicates what phenomena deserve particular attention and what other phenomena can be disregarded or be accorded less attention" (p.275).

DET SOCIALSEMIOTISKE

- **literacytilegnelse som social betydningsdannelse**
- **knyttet til en særlig modalitet og et særligt materiale**
- **fokus på tegnet**

- **mennesker som sociale aktører, der fortolker og skaber tegn som ressourcer til at forfølge forskellige mål**
- **ud fra en særlig interesse (Kress)**

INTERESSE: TEORETISKE OG ANALYTISKE BEVÆGELSER

En teori om, hvordan mennesker som sociale aktører skaber tegn som ressourcer til at forfølge forskellige mål.

Kress: Tegnet som motiveret og båret af *interesse*

“If learners invest in a second language, they do so with the understanding that they will acquire a wider range of symbolic and material resources, which will in turn increase the value of their cultural capital. Learners will expect or hope to have a good return on that investment – a return that will give them access to hitherto unattainable resources” (Peirce, 1995, p. 17).

(Peirce) Norton: Sprogtilegnelse som *investering*

Holland et al.: *Forestillede verdner*

Leander (på baggrund af Bakhtin): *Kronotoper i forestillede verdner*

Laursen, H.P. (2013). Den uforudsigelige sprogbruger i det literacypædagogiske landskab. I Statusrapport 2013.

Laursen, H. P. & Fabrin, L. (2013). Children investing in literacy. *Linguistics and Education* 24: 441-453

Laursen, H. P. & Mogensen, N.D. (2016). Timespacing Competence. Multilingual Children's Linguistic Worlds. *Social Semiotics* 26 (5): 563-581

Laursen, H.P. (submitted). Likes and Loathing in the Middle Time. How Children Time-space their Figured Literacy Worlds.

EN DIDAKTISK REFLEKSIONSRAMME

Literacyundervisning i
et
intersprogstrækkende
perspektiv

- Hvordan kan literacyundervisningen tilrettelægges, så børnene gives mulighed for at strække sproget?

Literacyundervisning i
et tværsprogligt
perspektiv

- Hvordan kan literacyundervisningen lægge op til, at børnene involveres i en udforskning af skrift med afsæt i deres samlede sproglige viden?

Literacyundervisning i
et socialt
identitetsperspektiv

- Hvordan kan literacyundervisningen tilrettelægges, så der skabes rum for børnenes sproglige identitetsprocesser?

TO ANDRE TEORETISKE OG ANALYTISKE BEVÆGELSER

Fra kontekst til (re)lokalisering (fx Pennycook)

Daugaard, L. M., & Laursen, H. P. (2012). Multilingual classrooms as sites of negotiations of language and literacy. In A. Pitkänen-Huhta & L. Holm (Eds.), *Literacy Practices in Transition. Perspectives from the Nordic Countries* (pp. 111-129). Clevedon: Multilingual Matters.

Laursen, H. P. & Mogensen, N. D. (2016). Language competence in movement – a child's perspective. *International Journal of Multilingualism* . 13 (1), s. 74-91.

Fra sprog som kommunikation og repræsentation til sprog som symbolsk skabende fænomen (fx Kramsch)

Laursen, H. P. (2013). Umbrellas and Angels Standing Straight - a Social Semiotic Perspective on Multilingual Children's Literacy. *Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 16 (6), 690-706.

Laursen, H.P. & Kolstrup, K.L. (2017). Multilingual Children between Real and Imaginary Worlds: Language Play as Resignifying Practice. *Applied Linguistics*.

Laursen, H.P. & Kolstrup, K. L. (2018). Clarifications and Carnival. Children's Embodied Investments in a Literacy Conversation. *Classroom Discourse*.

Laursen, H. P., Daugaard, L. M., Ladegaard, U., Østergaard, W., Orluf, B. & Wulff, L. (2018). Metalanguaging Matters. Multilingual Children Engaging with "the Meta". *International Journal of Bias, Identity and Diversities in Education* 3(1), 22-39.

KRESS (2011)

My perspective is that of Social Semiotics: it is the perspective in which my questions around (social) semiotics – the *making* of meaning in social environments – arise. This approach invokes and relies on ‘the social’, yet does not itself provide detailed accounts.

Fra interesse til investering og forestillede verdener

Fra kontekst til (re)lokalisering

Fra sprog som kommunikation og repræsentation til sprog som symbolsk skabende fænomen

ET SOCIALT FORANDRINGSPERSPEKTIV GENNEM INTERVENTION

- **To årlige interventioner i hver af klasserne – tilrettelagt i fællesskab mellem klassens lærere og den tilknyttede forskningsmedarbejder – på baggrund af tidligere erfaringer og løbende analyser**
- **Analyser af interventionsforløbene i forskellige fora (skolegruppen, forskningsgruppen, enkeltpersoner)**
- **Praksisrettet formidling**
 - Årlige statusrapporter
 - To landsdækkende konferencer
 - Fire inspirationsmaterialer
 - Samt det lokalt organiserede, diverse formidlingsartikler etc.

LITERACY OG SPROGLIG DIVERSITET I ET BREDDÉ-, LÆNGDE- OG DYBDEPERSPEKTIV.

- **Bredde:** Fem forskellige steder i landet med forskellige grader af og former for sproglig diversitet – og forskellige organisatoriske forhold.
- **Længde:** Forandringer i karakteren af den sproglige diversitet over tid.
- **Dybde:** Uforudsigeligheden i den sproglige diversitet og den faktiske betydning i undervisningen.